

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתעה

ערב שבת קודש

פרשת קדושים

כ"ה בניסן ה'תשע"א

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעליד

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ה בניסן ה'תשע"א – ב' באייר ה'תשע"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ה בניסן	ה' ברכות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	ה' כלים פרק כד.	מ"ע יט.
ש"ק	כ"ו בניסן	ה' ברכות. פרק ד-ו.	פרק כה.	מ"ע יט.
א'	כ"ז בניסן	פרק ז-ט.	פרק כו.	מ"ע יט.
ב'	כ"ח בניסן	פרק י-יא. ה' מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק כז.	מ"ע יט. רטו.
ג'	כ"ט בניסן	פרק ב-ג. סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.	פרק כח.	מ"ע רטו. ספר משנה תורה סוף ספר אהבה: סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.
ד'	ל' בניסן	נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידוי.. עושה שלום וכו'.	ה' מקואות.. בפרקים אלו. פרק א.	שם: נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידוי.. עושה שלום וכו'.
ה'	א' באייר	נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשיש בי.. נחלתי עדותיך וגוי.. ספר זמנים והוא ספר שלישי.. ה' שבת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ב.	שם: נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשיש בי.. מ"ע קנד.
ו'	ב' באייר	פרק ג-ה.	פרק ג.	מ"ע קנד.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן זריחת חציית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							ע' 120 ד' לפני הזריחה	ע' 72 ד' לפני הזריחה	
7.45	7.19.1	1.12	12.38	9.16	6.05	5.03	4.40	3.43	ו', כ"ה בניסן
7.45	7.19.8	1.12	12.38	9.15	6.04	5.02	4.38	3.42	ש"ק, כ"ו בניסן
7.46	7.20.5	1.12	12.38	9.15	6.03	5.01	4.37	3.40	א', כ"ז בניסן
7.47	7.21.2	1.12	12.38	9.14	6.02	5.00	4.36	3.39	ב', כ"ח בניסן
7.48	7.21.9	1.12	12.38	9.14	6.01	4.59	4.35	3.37	ג', כ"ט בניסן
7.48	7.22.6	1.12	12.38	9.13	6.00	4.58	4.34	3.36	ד', ל' בניסן
7.49	7.23.3	1.11	12.38	9.13	5.59	4.57	4.33	3.34	ה', א' באייר
7.50	7.24.0	1.11	12.38	9.12	5.58	4.56	4.31	3.33	ו', ב' באייר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
6:42	7:57	6:57	8:00	8:00	6:49	8:00	6:59	7:59	8:00
6:47	8:03	7:02	8:05	8:05	6:55	8:06	7:04	8:04	8:06

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין עתה הזמן לבחור בעבודת הבירורים

מדוע ייבחן משיח דווקא בעניין הריח שבו, ומה בין ריח הקרבנות לריח הקטורת? • בדורות אלה, לפני ביאת המשיח - אין לעשות חשבונות איזו עבודה מועילה יותר • משיח יגלה אלוקות בלי גבול, ולכן גם העבודה צריכה להיות ללא כל הגבלות • הידיעה עצמה שבקרוב יצטערו על העדר העבודה בגלות - נותנת את הכוח לעבוד מתוך מסירות נפש • וכיצד יוכל כל אחד לגלות את ה"רבי" שבו? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

והרי מצינו שהסנהדרין ישבו בלשכת הגזית, ודנו דינים למראה עיניהם ולמשמע אזניהם, ואף-על-פי-כן היה זה בפירוש דין אמת לאמיתו, ובאופן ד"והוי' עמם שהלכה כמותם¹, שכפי שהם פסקו למטה, כך פסקו גם למעלה, אף-על-פי שפסק הדין היה רק למראה עיניהם ולמשמע אזניהם! ואם כן, מהו ההכרח שהמשפט של משיח יהיה באופן של "מורה ודאין" דווקא?

ב. ביאור העניין:

איתא בזהר², שהריח שבחוטם הוא עצם החיות. ובזה גופא ישנם ב' מדריגות, שהם ב' הנקבים - "פרדשקא" בלשון הזהר - שבחוטם, הנקב הימני והנקב השמאלי, והנקב השמאלי הוא עצם החיות ממש. וזוהי מדריגת "מורה ודאין" שבמשיח. ומבואר בחסידות³, שהחילוק בין שני ה"פרדשקא"

א. בנוגע למשיח איתא¹ ש"מורה ודאין". ואין זה סתם סימן בעלמא, אלא זהו אחד מהעניינים העיקריים של משיח.

ולכן מצינו בגמרא¹ בנוגע לשמעון בר כוזיבא, שאפילו גדולי התנאים סברו שהוא הוא זה שמצפים לבואו², ואף-על-פי-כן, בשעה שבחנהו בעניין "מורה ודאין", וראו שעניין זה חסר בו, ידעו בוודאות שאינו, אף שכל שאר המעלות היו בו.

ולכאורה צריך ביאור: מדוע נוגע כל כך עניין "מורה ודאין"?

הן אמת שנאמר בתנ"ך³ על משיח ש"לא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח", אלא "והריחו ביראת הוי'", "דמורה ודאין", אבל כמה עניין זה הוא עיקרי שנוגע ביותר, שבלעדיו - גם אם ישנם כל העניינים האחרים - אין זה ולא כלום?

(4) ח"ג קל, ב (באד"ר). וראה ד"ה והניף תשי"א (תו"מ ח"ג ע' 32). וש"נ.

(5) ראה המשך תער"ב ח"א פרכ"ב. ועוד.

(1) סנהדרין צג, ב.

(2) ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ג.

(3) ישעי' יא, ג.

בדורות הראשונים - לא היו זקוקים לעבודה זו. אז היה אפשר לילך בסדר מסודר בעבודת הבידורים (כפי שמצינו בימי עזרא, שהשאירו את המובחרים בבבל כו¹⁴), כי מכיוון שהיה עדיין די זמן, היו יכולים לברור ("פּאַנאַנדערקלייבן זיך") בסדר מסודר ובהגבלה, בחשבון של-פי טעם ודעת. ולכן היו דיני הסנהדרין למראה עיניהם ולשמע אזניהם בלבד.

מה שאין כן עתה, ש"הנה זה עומד אחר כתלנו"¹⁵, וממתין על עבודתנו, עד שנסיים את עבודת הבידורים - אין זמן לברור בסדר מסודר כו', וכמו שכתב כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע¹⁶, ש"אין אנו יודעים מה קרוב ומה רחוק ("אין גו' אתנו יודע עד מה"¹⁷). . . שלא יש עתה סדר והדרגה באופני הבידורים. . . ולכן אנחנו מצדנו אין אנו יכולים וגם אין רשאים, בזמן הזה בפרט, לברר מה שקרוב או רחוק על-פי שכלנו - פּאַנאַנדערקלייבן זיך - כי אם מה שאנו מוצאים שצריך תיקון ("והוי' אנה לידו"¹⁸) צריכים אנחנו להשתדל בכוחות עצמות", בלי שום חשבונות.

עתה אין זה הזמן לעשות חשבונות - שדבר פלוני אינו ענינו, כיון שגם מי שהוא פחות ממנו יכול לעשות זאת, ואילו הוא ענינו לעסוק בעניינים נעלים יותר דווקא... אבל בשעה שנמצאת "אבידה בבית הקברות" - טוען הוא שהוא "כהן גדול", או שהוא "זקן"¹⁹ ואינה לפי כבודו!...

על כך אומרים לו, שעתה הוא זמן עבודת הקטורת - שהכהן גדול עצמו נוטל את ה"מור", ועוסק בו כדי להפכו לקדושה.

- בקטורת גופא ישנה מעלת הקטורת של יום הכיפורים, שהיא "דקה מן הדקה", דהיינו שלאחרי הבידור שבכל השנה צריך להיות בירור שני בערב יום הכיפורים; אבל בכללות שניהם עניין אחד: בירור בלא חשבונות, אפילו מן הטמא, שהרי ה"מור" היה לא רק בקטורת יום הכיפורים בלבד, אלא גם בכל

הוא על דרך החילוק בין ריח הקרבנות, שהם בכחנת נקב הימני, לריח הקטורת, ובפרט קטורת יום הכיפורים, שהוא בכחנת נקב השמאלי. והעניין בעבודה:

עניין הקרבנות הוא עבודה נעלית ביותר, כפי שמבאר כ"ק מ"ח אדמו"ר בכמה וכמה מאמרים, ובפרט בהמשך ההסתלקות⁶, במעלת עניין הקרבנות, ש"רזא דקורבנא עולה עד רזא דאין סוף"⁷, וקרבנות הם עניין קירוב הכוחות והחושים⁸. ואף-על-פי-כן, אין מעלתם מגעת למעלת הקטורת, ובפרט למעלת קטורת יום הכיפורים, פעם אחת בשנה, שאז היתה הקטורת "דקה מן הדקה"⁹.

וביאור החילוק בין קרבנות לקטורת¹⁰:

בעניין הקרבנות - ישנם כמה וכמה הגבלות: נוסף על ההגבלה שהקרבן צריך להיות ממין הטהור דווקא¹¹, הרי במין הטהור גופא - צריך הקרבן להיות "מן הבהמה"¹², ולא מן החיה, וגם במין הבהמה גופא ישנם כמה הגבלות.

מה שאין כן בקטורת - אין כל הגבלות אלו, שיכולה להיות גם מן הטמא, ואדרבה, הסדר הוא דווקא באופן זה, שאחד מסממני הקטורת הוא "מור", שהוא מין טמא¹³, ומין זה גופא צריכים להפוך לקדושה.

וזהו תוכן עניין "מורח ודאין" - בדוגמת נקב השמאלי וריח הקטורת - שנוטלים אפילו מין טמא, ופועלים בו בירור ועלייה לקדושה.

ג. ועבודה זו - שייכת לזמן שלפני ביאת המשיח דווקא:

6) המשך באתי לגני ה'שית" פ"ב (סה"מ ה'שית" ע' 113). פ"ח (שם ע' 153).

7) ראה זהר ח"ב רלט, א. ח"ג כו, ב.

8) ראה ספר הבהיר סי' מו (קט). זח"ג ה, רע"א. של"ה במסכת תענית שלו ריא, ב. פע"ח שער התפלה פ"ה. בחיי ורמב"ן ויקרא א, ט.

9) יומא מג, ב (במשנה).

10) ראה גם סה"מ מלוקט ח"ב ע' קכג. וש"נ.

11) ראה מנחות ה, ב. ואילך. רמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ב ה"י. פ"ה ה"ט.

12) ויקרא א, ב.

13) ראה רמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ג ובהשגת הראב"ד שם. תו"א מג"א צט, א. לקו"ת נשא כב, ד. ובכ"מ.

14) ראה קידושין סט, ב ובפרש"י. וש"נ.

15) שה"ש ב, ט.

16) אג"ק שלו ח"א ע' רסו. וש"נ (נעתק ב"מבוא" לקונטרס ומעין ע' 22).

17) תהלים עד, ט.

18) משפטים כא, יג.

19) ראה ברכות יט, ב. וש"נ.

ד. והטעם שהעבודה באופן זה היא קודם ביאת המשיח דווקא - הרי זה מצד עניין "מורח ודאין" שנאמר במשיח, "והריחו ביראת הוי' ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח":

"מראה עיניו" ו"משמע אזניו" - הם הגבלה, ואילו משיח - יגלה אלקות בכל מקום בלי שום הגבלות, לא רק ב"מראה עיניו" - "ארץ אשר גוי עיני הוי' אלקיך בה"²⁷, אלא באופן ד"ופרצת ימה וקדמה גוי"²⁸, בלי שום הגבלות. ולכן גם ההכנה למשיח צריכה להיות באופן הנ"ל - שכל עניין הבא ליד יש לעסוק בו (כנ"ל בארוכה).

השנה, ועל דרך לשון הכתוב²⁰: "ששה חדשים בשמן המור".

וכמדובר לעיל²¹, שצריכים לפעול גם עם הבן הרשע, וגם עם מי שהוא למטה גם מהרשע, - שהרי הרשע יודע על כל פנים אודות עניני יהדות, אלא ששואל "מה העבודה הזאת לכם"²². ולאמתו של דבר, הרי זה גופא ששואל, מורה שיש לו שייכות כלשהי; העניין נוגע לו על כל פנים במדה כזו שישאל עליו.

ועל דרך המבואר בכמה מקומות²³ בעניין ג' הסוגים "שור" "כשב" ו"עז", שמי שהוא בבחינת

מסירות נפש אין פירושה לטפס על הגג ולהפיל עצמו ממנו, אלא מסירות נפש פירושה, שכל פעולה קלה שעושה תהיה מתוך מסירת נפש

וזהו הטעם שרבותינו נשיאינו בדורות האחרונים כלל, וכ"ק מו"ח אדמו"ר במיוחד, השקיעו עצמם כל כך ("האָבן זיך אויף אַזוי פּיל פּאַרלייגט") והשתדלו שיפעלו עם כל בניישראל, גם עם אנשים פשוטים ועניינים פשוטים, וללמוד עמם "אל"ף בי"ת" כפשוטו, ו"אל"ף בי"ת" של יהדות, ולא הסתפקו בכך, אלא תבעו שבה בשעה שמתעסקים בלימוד "אל"ף בי"ת" עם הזולת, יקרבוהו באותה שעה לא רק ל"מים" סתם, אלא גם ל"מעין", דהיינו לפנימיות התורה - כי מכיוון שענינו של משיח הוא שיגלה פנימיות התורה לכל, בלי שום הגבלות, "ופרצת ימה וקדמה גוי", והרי כל הגילויים דלעתיד תלויים "במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות"²⁹ - צריכים גם עתה להתעסק בעניין "פיוצו מעינותיך חוצה"³⁰; תחלה ב"חוצה הפרטי, ולאחרי זה גם ב"חוצה" שחוצה הימנו.

ויש לעשות זאת ללא שום חשבונות והגבלות

"שור", אף שהוא "שור נגח", מכל מקום, הא גופא שהוא "נגח", הרי זה מורה שהעניין נוגע לו, מה שאין כן מי שהוא בבחינת "עז", שאין הדבר נוגע לו כלל. ועל דרך זה בענייננו, שהסוג החמישי, שהוא למטה גם מהרשע - הם אלו שאפילו אינם שואלים כלל, כיון שכל העניין אינו נוגע להם, לפי שאינם יודעים ואין להם שום שייכות כלל לענייני יהדות. וכמדובר לעיל, שסוג זה הוא כנגד ג' קליפות הטמאות לגמרי, כיון ש"נר הוי' נשמת אדם"²⁴ שבהם אינו מאיר, כמו שכתוב²⁵ "נר רשעים ידעך", ועד ש"חתיכה עצמה נעשית נבילה"²⁶.

ואף-על-פי-כן, הרי העבודה הנדרשת לפני ביאת המשיח היא - להתעסק גם עם אלו שמצבם הוא באופן ד"נר רשעים ידעך".

20 אסתר ב, יב.

21 שיחת ליל ב' דחג הפסח ס"ז ואילך (לעיל ע' 259 ואילך).

22 בא יב, כו.

23 ראה סה"ש תורת שלום ע' 10. קונטרס התפלה פ"ח. ועוד.

24 משלי כ, כז.

25 שם יג, ט. ועוד. וראה לעיל ריש ע' 260. וש"נ.

26 חולין ק, א. וראה תו"מ ח"ב ע' 223. וש"נ.

27 עקב יא, יב.

28 ויצא כח, יד.

29 תניא רפ"ז.

30 משלי ה, טז. וראה תענית ז, א.

קלה ("א" קלייניקייט"), מכל מקום, כשיתבונן בכך שהעולם כולו שקול, ובכל פעולה שעושה בכוחו להפוך את העולם כולו לכף זכות³⁷ - אזי יראה שאין זה דבר קטן, ובמילא יהיה זה נוגע לו בכל כוחותיו ועד לעצם הנפש. ואז תהיה עבודתו במסירת נפש, כך, שאפילו פעולה קלה יעשה במסירת נפש.

ו. ועניין זה הוא בכוחו של כל אחד ואחד מישראל, ובפרט בזמן הגלות, שאז מאיר עניין המסירות נפש ביותר - שאף שההעלם עתה הוא גדול יותר, ולכן בכוחות הנעלים המצב אינו כדבעי, מכל מקום, מצד ההעלם גופא מאיר עתה כוח המסירות נפש עוד יותר מאשר קודם לכן³⁸.

וכדאייתא בתיניא³⁹ שכוח המסירות נפש ניתן "לדור שנכנסו לארץ" דווקא, והיינו, לפי שהיה להם עסק עם גשמיות, מה שאין כן דור המדבר. ועל אחת כמה וכמה בדרא דעקבתא דמשיחא, שההעלם גדול עוד יותר, הרי בוודאי שכוח המסירות נפש הוא עוד יותר.

וכמשל העקב בגשמיות, שיש בו ביטול יותר מאשר בראש, ועל-ידי העקב נפעל גם במוח שבראש. וכן הוא גם בכנסת ישראל, שישנה מעלה בדרא דעקבתא דמשיחא לגבי הנשמות הגבוהות, שזוהי מעלת המסירות נפש, ולכן בכוחם לפעול גם על ראשי ישראל.

ולכן מצינו במשה רבינו, שהיה "עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה"⁴⁰, ומבואר בכמה מקומות⁴¹ שהיה זה לפי שהרגיש ("אָנגעהערט") במעלת המסירות נפש שתהיה בדור שלפני ביאת המשיח.

ז. וכאשר כל אחד יעשה את עבודתו במסירת נפש - הרי הוא מקרב בכך את הגאולה, ונמצא,

שעל-פי טעם ודעת, ועניין "יפוצו מעינותיך חוצה" יביא ל"קאתי מר"³¹.
[כ"ק אדמו"ר ציווה לנגן "ניע זשוריצי", "ממצרים גאלתנו"].

* * *

ה. כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר³²: כשיבוא משיח, "וועט מען זיך כאַפּן פאַרן קאַפּ און שרייען געוואָלד" [=יתפסו בראש ויצעקו 'אבוי'] - זה עתה היה זמן שיכלו לפעול בו הרבה כל כך, ולא עשו זאת! והיינו, שלאחרי ביאת המשיח יהיו "שנים אשר גו' אין גו' בהם חפץ"³³, ואילו זמן העבודה ("ימים שיש בהם חפץ") הוא עתה דווקא. אלא שעתה אין מרגישים את מעלת העבודה, ולכן לאחרי ביאת המשיח, כשתתגלה מעלת עניין העבודה - אזי יצטערו ("עס וועט פאַרדריסן") על כך שלא פעלו קודם לכן.

ועל-פי זה, הרי אף שעתה הוא העלם ואין מרגישים עניין זה, מכל מקום, זה גופא שיודעים שבקרוב יבוא הזמן שבו יצטערו על העדר העבודה - הרי ידיעה זו גופא צריכה להוסיף נתינת כוח בעבודה, שלא להסתפק בהנהגה שעד עכשיו, וגם לא בהוספה על זה "כהנה וכהנה"³⁴, שהרי ככל שיוסיף בעבודתו - יהיה הכול בהגבלה; אלא העבודה צריכה להיות באופן של בלי גבול, מצד יחידה שבנפש, והיינו עבודה במסירות-נפש³⁵. והיינו, שכל עניין שעושה, הן בלימוד התורה והן בקיום המצוות, יהיה מתוך מסירות נפש.

וכמאמר כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע³⁶, שמסירות נפש אין פירושה לטפס על הגג ולהפיל עצמו ממנו... אלא מסירות נפש פירושה, שכל פעולה קלה שעושה תהיה מתוך מסירת נפש. והיינו, שאף שנדמה לו שאין זו אלא פעולה

37 ראה קירושיין מ, רע"ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.
38 ראה סה"מ תרמ"ח ע' קפו ואילך. תרפ"ד ע' רצ ואילך.
תרפ"ה ע' רנח ואילך. תש"ט ע' 119 ואילך. ועוד.
39 ספכ"ה.
40 בהעלותך יב, ג.
41 ראה תר"א שמות נב, ב. תר"ח שם סד, ב. סה"מ עטר"ת ע' תסד. תרפ"ד ס"ע ב ואילך. תרפ"ה ע' קיב. תרפ"ט ע' 58. ס"ע 215 ואילך. תרצ"ז ס"ע 298 ואילך. תרח"ץ ע' קע. תש"ב ע' 13. תש"ט ע' ה. תש"י ע' 237. ועוד.

31 אגה"ק דהבעש"ט - כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.
32 ראה סה"מ תש"ב ע' 9. לקו"ד ח"א קלג, ב (נעתק ב"היום יום" ג מנחם אב). וראה גם מכתב י"ב טבת שנה זו (אג"ק ח"ד ע' רסד).
33 קהלת יב, א. וראה שבת קנא, ב.
34 ראה סנהדרין כא, א.
35 ראה לעיל ע' 335. וש"נ.
36 ראה גם תר"מ ח"ג ע' 330. וש"נ.

שפעולתו היא באמת לא פעולה קלה, כיון שעל-
ידה הוא מקרב את הגאולה!
והעניין בזה, שעל-ידי גילוי כוח המסירות נפש,
שהוא עניין ביאת המשיח הפרטי⁴² - ועל דרך פתגם

חסידים⁴³ שחסיד הוא "רבי" בועיר אנפין, ועל דרך זה
ישנו בכל יהודי המשיח הפרטי, שהוא יחידה שבנפש
- על-ידי זה הרי הוא מקרב גם את הגאולה הכללית.
והיינו, שעל-ידי זה שמוסיף בעבודתו, וההוספה

אינה "כהנה וכהנה" בלבד, אלא (כנ"ל) בלי הגבלות
כלל, מצד יחידה שבנפש, וכל זה בכל ענייניו,
אפילו בפעולות קלות -

אזי פועל הוא את עניין "שפוך חמתך אל
הגוים אשר לא ידעוך"⁴⁴, דהיינו שתמורת עניין "כל
גוים סבבני גו' סבוני גם סבבוני"⁴⁵, כמדובר לעיל⁴⁶

אזי פועל הוא את עניין "שפוך חמתך אל
הגוים אשר לא ידעוך"⁴⁴, דהיינו שתמורת עניין "כל
גוים סבבני גו' סבוני גם סבבוני"⁴⁵, כמדובר לעיל⁴⁶

אזי פועל הוא את עניין "שפוך חמתך אל
הגוים אשר לא ידעוך"⁴⁴, דהיינו שתמורת עניין "כל
גוים סבבני גו' סבוני גם סבבוני"⁴⁵, כמדובר לעיל⁴⁶

אזי פועל הוא את עניין "שפוך חמתך אל
הגוים אשר לא ידעוך"⁴⁴, דהיינו שתמורת עניין "כל
גוים סבבני גו' סבוני גם סבבוני"⁴⁵, כמדובר לעיל⁴⁶

אזי פועל הוא את עניין "שפוך חמתך אל
הגוים אשר לא ידעוך"⁴⁴, דהיינו שתמורת עניין "כל
גוים סבבני גו' סבוני גם סבבוני"⁴⁵, כמדובר לעיל⁴⁶

(מהתועדות ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשי"ז.
תורת-מנחם כרך יט עמ' 356-363 - בלתי מוגה)

(42) ראה תניא אגה"ק ס"ד.

(43) ראה סה"ש תש"א ע' 46. ת"מ ח"ד ע' 131. התועדות
תשנ"ב ח"א ע' 109.

(44) תהלים עט, ו.

(45) שם קיח, יו"ד-יא.

(46) שיחת אחש"פ סכ"א ואילך (לעיל ע' 299 ואילך).

(47) פרדס שי"ב פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו (ד"ה והמרגיל
- קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. ועוד. תניא שעהיוה"א
רפ"ו. ובכ"מ.

(48) איכה ג, טו (נאמר בהגש"פ בהמשך לפסוקי "שפוך
חמתך").

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

עשו כל אשר ביכולתכם!

להביא את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

...על-פי האמור לעיל על-דבר הדגשת עניין הגאולה (במיוחד) בזמן זה - מתעוררת תמיהה הכי גדולה: הייתכן שמבלי הבט על כל העניינים - עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש? ... דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת - שמתאספים עשרה (וכמה וכמה עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואף-על-פי-כן, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא-ליצלן, שמשיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא-ליצלן!! גם כשצועקים "עד מתי" - הרי זה מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בוודאי ובוודאי שמשיח כבר היה בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני-ישראל ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה לא הועיל, והראיה, שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר - בגלות פנימי בענייני עבודת ה'.

הדבר היחיד שיכולני לעשות - למסור העניין אליכם: **עשו כל אשר ביכולתם - עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון - להביא את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!** ויהירצון סוף-כל-סוף ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובוודאי יפעלו אצל הקב"ה - כמו שכתוב "כי עם קשה עורף הוא (למעליותא, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" - להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד ממש.

(משיחת ליל כ"ח בניסן ה'תנש"א. ספר-השיחות תנש"א, כרך ב, עמ' 474)

האחריות מוטלת על כל יהודי

כל יהודי, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח-צדקנו בפועל ממש! ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים - אלא שזו היא העבודה דכל אחד ואחת... ובמה מתבטאת עבודה זו - הרי זה גם-כן בפשטות: בהוספה בתורה ובמצוות, בלימוד התורה - נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור, כולל ובמיוחד בעניין שהזמן גרמא - קיום המנהג (כמו שכתב רבינו הזקן בסידורו) לומר וללמוד פרקי אבות (לאחר תפילת מנחה) בשבתות בין פסח ועצרת, ובכל שבתות הקיץ.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת שמיני, מברכים החודש וער"ח אייר ה'תנש"א. התוועדויות תנש"א כרך ג עמ' 132)

גאולה תיכף ומיד - גם מצד הטבע

איתא בגמרא: "כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה". ומכיוון שעניין התשובה הוא - "בשעתא חדא וברגעא חדא", שכן על-ידי "הרהור תשובה" בלבד (במשך זמן ד"הרף עין") נעשה "צדיק גמור", הרי מובן, שמצד הטבע יכול וצריך להיות עניין הגאולה תיכף ומיד, "לא עיכבן אפילו כהרף עין".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת שמיני ה'תשמ"ו. התוועדויות תשמ"ו כרך ב עמ' 804-802 - בלתי מוגה)

בן שלוש-עשרה למצוות

טעם פנימי מדוע אין להקדים חגיגת בר-מצווה • על מועד התחלת הנחת תפילין והמאמר שנוהגים לחזור • כיצד לחגוג בר-מצווה בהרחבה? * ומה דעת הרבי על עריכת בר-מצווה לאחד הבנים בשונה ופחות מאחיו • תניא ששיגר הרבי לחתן ואביו כמתנת בר-מצווה • ועל דאגת הרבי לשתף בן משפחה הנמצא במרחקים בשמחת אחיו • צרור הוראות וסיפורים בקשר לבר מצווה • רשימה ראשונה

בהרחבה – ברוחניות!

בקובץ 'והאר עינינו בתורתך' עמ' רצג מובא תוכנו של הסיפור הבא:
בשנת תשכ"ז נכנס יהודי מאנ"ש ל'יחידות', ובמהלכה סיפר לרבי שמכיוון שהוא בעל אמצעים, יש בדעתו לערוך לבנו מסיבת בר-מצווה בהרחבה. הרבי הגיב על כך: מכיוון ש"התורה חסה על ממונם של ישראל" עדיף לעשות בר-מצווה בהרחבה רוחנית מאשר בהרחבה גשמית.
בסמיכות לקיומה של המסיבה נכנסו האב והבן ל'יחידות'. האב סיפר לרבי שבהמשך להוראת הרבי על הרחבה רוחנית, יחזור חתן הבר-מצווה שני מאמרי חסידות על-פה. הרבי חיך חיוך רחב, וניכרה על פניו הקדושות שביעות רצון!

אין לשנות בין הבנים

בי"ד מנחם אב תשי"ח כותב הרבי לרב אפרים וולף (ימי תמימים' כרך ב' עמ' 352):
במ[ה] ש[כ]ת[ב] ע[ל] ד[בר] אופן עריכת הבר

לא להקדים בר-מצווה

הנה דברים שכתב הרבי במענה להורים בקשר לבר-מצווה לבנם, באחת השנים ('מאוצר המלך' ב' עמ' 139):
1. אזכירם על הציון להנ"ל. ותשואות חן על הבשורות הטובות.
2. ב'היום יום' (ב' מנחם אב) הוראה לרבים (מפי כ"ק מו"ח אדמו"ר) ב' חדשים - [=בבית הרב כנראה הקדימו יותר].
3. חגיגת בר מצווה ענינה (וזהו גם ה"רמיזא באורייתא" שלה) שנגאל מיצר-הרע (בראשית רבה פרק נג, י"ד) וביתר ביאור בזהר חדש בראשית (טו, ד): ביומא דכשרן למעבד פיקודי אורייתא... מתליתר שנין ולעילא דההוא יומא חובתא... למעבד חדוותא דלבא כיומא דסליק לחופה - שעל-פי-זה פשוט שאין כל מקום לחגיגה ביחד עם היצר-הרע קודם שנגמל. מה-שאיין-כן מתליסר שנין ולעילא.
4. נהגו אנ"ש לאחרונה לחזור ד"ה איתא במדרש תילים (נדפס בהוספה בקונטרס י"ב תמוז תש"ח. ועיין שם בהערה).

"לתקן ולסגן"

הרבי נהג לשלוח מכתבי ברכת מזל טוב לכל שמחת חתונה, בר מצווה וכדומה, ועליהם היה חותם בחתימת יד קודשו. לפנינו צילום ממכתב, שבו הרבי מורה לרב ניסן מינדל לנסח מכתב בעל סגנון קבוע בשפה האנגלית לברכת 'מזל טוב' לבר-מצווה (נדפס במבוא לספר ניצוצי אור עמ' 7):

מצווה של בנם מ[נחם] מ[ענדל] שליט"א - אין כדאי לשנות בין הבנים. ולכן יקחו עוזר בעריכת הנ"ל ויעשוה כמו הקודמים...
ובאותו עניין ממש: מעשה בנער שבר-המצווה שלו חל בחג-הסוכות, והוריו ביקשו לאחר את החגיגה לאחר החג, כדי שיוכלו לעורכה בהרחבה. הרבי הורה להם שאדרבה, יעשוה ביום הבר-מצווה בסוכה, בביתם.
כשהגיע אחיו של אותו נער גם הוא לגיל מצוות, הורה להם הרבי שגם את החגיגה שלו יעשו בבית, כדי שלא לשנות בין הבנים (מפי השמועה).

BAR MITZVAH TEXT

Handwritten notes in Hebrew:

אסון 13
הצדק אסון

Handwritten notes in Hebrew:

הרבי שליט"א
אסון 13
הצדק אסון

Sholom uBrocho:

I was pleased to be informed of your Bar Mitzvah.

May G-d grant that as you have entered the age of Mitzvos at thirteen, so you should advance to the other milestones in Jewish life, as mentioned in the Mishna (Ovos chapt. 5); and that you should make ever-growing efforts in your diligent devotion to your learning of Torah, both its revealed part (Nigleh) ~~and its deeper aspects~~ (Chassidus), as well as in your observance of the Mitzvos with Hiddur.

May G-d bless you with Hatzlocho to be a Chossid, Yorei-Shomayim, and Lmdan.

With blessing,

בכתב יד קודשו נכתב: "להרני" (=להרב ניסן מינדל) שי' לתקן ולסגן בכדי לקבעו לנוסח בר מצווה..."

מתנה מהרבי

שהתגורר אז בארץ הקודש ונהיה בר-מצווה ביום ב' דחג-הסוכות: מכיוון שבארץ-ישראל הרי אין יום טוב שני, מה דינו לגבי ברכת 'שהחיינו'.
הבחור כתב לרבי אם נכונה המסקנה כיון שברצונו להודיע למשפחתו בארץ (כלומר שהוא - חתן הבר-מצווה - יברך ביום השני עוד הפעם ברכת שהחיינו, כיון שביום הראשון של החג עדיין היה לפני בר-מצווה).
הרבי הגיב:

בכלל שאלה לרב [כנראה מדין ספירת העומר שקטן שהגדיל מברך - אין צריך לברך] (היינו: כמו שקטן שהגדיל באמצע ספירת-העומר ממשיך לברך אחר-כך, אפילו שהספירה שספר הייתה לפני בר מצווה כמו-כן מכיוון שבירך שהחיינו ביום א' דחג לפני בר-מצווה, אין צריך לברך ביום שני).
לימים הוגהה שיחה זו (לקוטי שיחות כרך לז עמ' 14 ואילך), ובאחת ההערות ציין הרבי:

ובקטן שנתגדל לכאורה תלוי אם תרי דרבנן (ברכת שהחיינו בתחילת החג מטעם חינוך) מפיק חד דרבנן, כמ"ש בראשית ביכורים לרבי"צ הכהן, מ"ץ דווילנא - ח"ב ס"ד. ולהעיר מהדיעות .. דברכת הזמן בג' רגלים הוי מן התורה. ואין-כאן-מקומו.

השתתף בשמחה...

בשנת תשכ"ו הגיע אחד מנכדיו של הרב זוין לגיל שלוש-עשרה ועשו לו כמובן מסיבת בר-מצווה. בשבועון 'פנים-אל-פנים' התפרסמה כתבה שסיקרה את החגיגה, שבה השתתפו רבים מגדולי הדור. במוצאי שבת קודש שלאחר פרסום הכתבה קרא הרב חודקוב לאחי הבר-מצווה - התמים נחום זוין (אז מהתמימים ששהו ב'קבוצה') - ונתן לו לקרוא את קטע העיתון עם הכתבה. הרב חודקוב אמר לו שהרבי שלח את זה בעבורו ('שמן ששון מחבריך' כרך ב' עמ' 108).

בלונדון התגורר יהודי בר-אוריין, מגזע חסידי חב"ד בדורו של הצמח-צדק, ושמו הרב ר' משה סאנדערס. לקראת חגיגת הבר-מצווה של בנו יהודה-אריה-לייב הרפיס האב חוברת ושמה 'יהודא ועוד לקרא - ליקוטים מתוך כתבי יד'. כנראה לפי בקשת השד"ר המפורסם הרה"ח ר' בן ציון שם טוב, שיגר הלה מכתב לרבי ואליו צירף את חוברת התשורה.

הרבי אישר את קבלת המכתב והודה גם על התשורה שנלוותה ("ותשואת-חן על תשורתו זו"), ובהמשך כותב ("כ"ד תמוז תשט"ו, 'נלכה באורחותיו' עמ' 135-134):

וכיון שהדפיסה בקשר עם הכנס בנו... שיי לגיל המצוות, הרי יהי-רצון שמבן י"ג למצוות יגדל לבן ט"ו לגמרא וכו', כפסק המשנה, וירוהו מומנו רוב נחת אמיתי שהוא נחת יהודי חסידותי.

בהמשך מאחל הרבי שיתעורר בחתן הבר-מצווה "גזע מחצבתו מחסידים הראשונים של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק... ותבוא התעוררות זו בגילוי ובפועל בחיי היום יומיים אשר זהו האושר האמיתי הנ בגשמיות והן ברוחניות".

הרבי גם שיגר מתנה שני טפסים של ספר התניא מהדורת תשט"ו [אחד] "בשביל כבודו [אבי הבן] [ואחד] בשביל הבר מצווה".

שאלה שהופנתה לרב

בהתוועדות אחרון של פסח תשכ"ג דן הרבי בנושא ברכת שהחיינו של החג, אם החיוב הוא על כל ימי החג, אלא שאם מברך ביום הראשון פוטר את שאר הימים, או שהחיוב בעצם הוא על היום הראשון של החג, ושאר ימי החג הם תשלומים של הראשון, והסיק שהוא חיוב על כל ימי החג.

אחד התמימים ששהה ב"70 באותם שנים שאל את הרבי בתחילת שנת תשכ"ד, לגבי אחיו

פרשת קדושים

קדושים תהיו כי קדוש אני (יט,ב)

"פרשה זו נאמרה בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה" (ויקרא־רבה)

הבא לעורר את הקהל לתשובה ומעשים טובים - שתי דרכים לפניו. דרך אחת, להדגיש את חומרת האיסורים ולתאר את העונש עליהם. דרך שנייה, להבליט את היוקר והעילוי של התורה ומצוותיה ואת גודל מעלת היהודי.

מדברי המדרש כאן נמצאנו למדים כי יש להעדיף את הדרך השנייה. כאשר מקהילים יהודים כדי למסור להם 'גופי תורה', יש לפתוח בהדגשת גודל מעלתם של ישראל - "קדושים תהיו כי קדוש אני" (היינו שקדושתם של ישראל קשורה לקדושתו יתברך ונובעת ממנה).
ואכן, שתי השיטות נבחנו במרוצת הדורות, והתברר כי השיטה השנייה השיגה הצלחה רבה יותר.

(מהתוועדות שבת־קודש פרשת אחרי־קדושים תשמ"ח. התוועדות תשמ"ח כרך ג, עמ' 283)

* * *

"אם מקדשים אתם עצמכם, מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי" (תורת־כוהנים)

"קדושים תהיו" - עליכם להיות קדושים ופרושים גם מדברים המותרים, "קדש עצמך במותר לך" (ראה רמב"ן). ציווי זה הוא לכל יהודי באשר הוא - "דבר אל כל עדת בני־ישראל".
אלא שציצד אפשר לומר כי עבודה נעלית זו שייכת לכל אחד? אדם שנכשל בדבר אסור - האומנם שייך הוא ל"קדש עצמך במותר לך"?!
על כך נאמר: "כי קדוש אני - מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי". כשאדם שם אל ליבו דבר נפלא זה ומתבונן בו, זה גופא מעורר בו כוחות פנימיים ונעלמים, שעל־ידם יכול הוא להתגבר על כל מונע ומכשול לעבודה זו.

(ליקוטי־שיחות כרך ז, עמ' 323)

* * *

"יכול כמוני? תלמוד־לומר כי קדוש אני - קדושת־י למעלה מקדושתכם" (ויקרא־רבה)

המשפיע הנודע ר' שמואל־בצלאל (הרשב"ץ) היה אומר:
"יכול כמוני" - בניחותא, יהודי יכול להיות 'כמוני' כביכול.
"תלמוד־לומר" - הנתינת־כוח לזה באה מהתורה.
"כי קדוש אני" - "קדושת־י למעלה (באה כביכול) מקדושתכם".

(ליקוטי־שיחות, כרך ז, עמ' 311)

לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכיח תוכיח את עמיתך (יט,יז)

הרי שרק מי שמקיים כראוי "לא תשנא" יכול לקיים כנדרש "הוכח תוכיח".

(היום יום כ"ו באייר)

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכיח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו

הטא (יט,יז)

לא תלבין את פניו ברבים (רש"י)

"לא תשנא את אחיך בלבבך" - לא זו בלבד שאסור לך לשנוא את חברך, עליך אף לדאוג שחברך לא ישנא אותך. שכן יש להניח שהוא שונא אותך משום שראה בך דברים שלפי דעתו יש בהם דופי, ולכן "הוכח תוכיח את עמיתך" - מחובתך להוכיח לעמיתך את צדקת מעשיך, וכך תסלק את השנאה מליבו.

"ולא תישא עליו חטא" - כשתעשה זאת, שוב לא ישא חברך חטא בגללך.

"לא תלבין את פניו ברבים" - ואף שבטוח אתה בצדקת דרכך וכוונתך אינה אלא להציל את חברך מעוון שנאת־ישראל, אסור לך להשמיע לו דברים קשים ולהלבין את פניו.

(כתר־שם־טוב (הוספות) סימן יז)

ואהבת לרעך כמוך (יט,יח)

הרב המגיד ממזריטש אמר פעם לתלמידו, הרב הקדוש רבי אלימלך מליזנסק:

שמע מה שמכריזים במתיבתא דרקיע - שיש לאהוב רשע גמור באותה אהבה שאוהבים צדיק גמור!

(ספר־השיחות ת"ש עמ' 117)

* * *

כ"ק אדמו"ר הרי"צ נהג לקרב כל אדם, אפילו יהודי כזה שעליו נפסק בשולחן־ערוך (חושן־משפט סימן תכה) שלגביו לא חל הדין של "לא תעמוד על דם רעך".
וטעמו ונימוקו עמו:

ארבעה חלקים הם בשולחן־ערוך ו'חושן משפט' הוא החלק הרביעי. ב'חושן משפט' עצמו יש יותר מארבע־מאות סימנים, ופרטי הדינים האמורים מופיעים בסימנים האחרונים שבו. כשילמדו ויקיימו את כל דיני השולחן־ערוך, מתחילת 'אורח־חיים' עד לסימנים אלו, או־אז יהיה מקום לעסוק גם בדינים אלו...

(ליקוטי־שיחות כרך א, עמ' 134)

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן (יט,לב)

והדרת פני זקן - זה שקנה חכמה (קידושין לב)

"זה שקנה חכמה" - היינו אדם שדברי תורה חקוקים בזיכרונו ועל לוח ליבו. אדם כזה שוכן בו הקב"ה בכבודו ובעצמו, כביכול, שהרי "הוא וחכמתו אחר".

ואכן, הרוצה 'לקנות חכמה' ולדבוק בה' יתברך ברבקות תמידית - יחקוק דברי תורה בזיכרונו, לפחות חמישה חומשי תורה, וסדר קודשים מתורה שבעל־פה.

(ליקוטי־תורה ויקרא דף ל)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת קדושים

כ"ו בניסן

הספר בעצמו, ואמר 'הללו'.

התועודות בבית-הכנסת.⁷

מי שלא הספיק לקיים את המנהג לשתות ארבע כוסות באחרון-של-פסח (או בארה"ק בשביעי-של-פסח), ישלים זאת בתועודות שבת זו, מתוך שמחה וטוב לבב.⁸

במנחה אין אומרים 'צדקתך'.

קוראים פרק ראשון ממסכת אבות.⁹

אמירת פריקי-אבות (כלשון אדמו"ר הזקן

השכם בבוקר - אמירת תהילים בציבור. אחר-כך לומדים כשעה מאמר חסידות שיהיה מוכן לכולם, ואחר-כך - התפילה.¹

הפטרה: "ויהי דבר ה'... הדרוש אותי אתם באים..." (יחזקאל כ, כ"ב).²

המולד: יום שני בלילה - אור ליום שלישי, בשעה 1:28 ו-9 חלקים.

הש"ץ³ נוטל בידו את ספר-התורה ומחזיקו בשעת ברכת החודש.⁴

מברכים החודש: "ראש-חודש אייר⁵ ביום הרביעי וביום החמישי".

אין אומרים 'אב הרחמים'.

לאמירת 'אשרי' - מוסרים את הספר-תורה לאחר להחזיקו בישיבה, והציבור רשאי לשבת, והאומר 'הללו' נוטלו שוב בידו (וכן נהג הרבי שנטל את

6 כשהרבי התפלל בש"ק לפני העמוד, היה בדרך כלל נשאר לעמוד (לאחרי אמירת ההפטרה) על הבימה, וכשהגיע ל'הללו' היה מכריז 'הללו' ומלווה הספר-תורה בחזרה לארון הקודש (לקט הליכות ומנהגי ש"ק עמ' 42). אבל בימות החול חזר הרבי לפני העמוד כדי לומר 'אשרי' ו'בא-לציון' וקדיש תתקבל, ואחרים אמרו 'הללו' (הרה"ח ר' יוסף-יצחק שי' אופן. כנראה אין הקפדה מי יאמר זאת - ראה 'התקשרות' גיליון רב"י עמ' 17, 18, לקט מנהגי ביהכ"נ חב"ד בש"ק, שבו כתבו שהמנהגים אומר 'הללו' והרבי מחק זאת, ובנוסף - במוסף ציין "לפני המנהג, ובמנחה העיר "לא זהו הדיוק").

7 היום-יום, ל' ניסן.

8 'תורת מנחם - התועודות' (טז) תשט"ז ח"ב עמ' 256, (יט) תשי"ז ח"ב עמ' 354, שיחות-קודש תשכ"ז ח"ב עמ' 97.

9 ראה ב'התקשרות' גיליון רעה עמ' 17 אודות פסוקים וחלקי-פסוקים שבפריקי-אבות, שהורה הרבי שלא לאומרם (ולכאורה כן צ"ל גם באמירת הגש"פ בשבת הגדול) עם שמות ה' כמות-שהם.

צ"ע מ"ט רגילים אצלנו (כ"כ גם ב'אוצר' עמ' רמד, וכן נהג הרבי) שא"א קדיש דרבנן אח"כ (ועד"ז אחר אמירת הגש"פ בשבת-הגדול, וקדיש-יתום אחר פסוקי הנשיאים [ראה במכתב הרבי הנדפס בסוף התהילים: "וכמש"כ הלבוש סי' קל"ב, אשר לעולם צריכים לומר קדיש לאחר שאמרו פסוקים"] - עכ"פ צריך היה לכאורה לדחות לאחריהם את הקדיש שאחרי התהילים, כמנהגנו בקדיש שאחרי שיר של יום ולדוד אורי וכו'), ובפרט שבשו"ע אדמו"ר סו"ס נד נפסק שברייתא דר' חנניה נוספה כאן **כדי לומר את הקדיש**. ואולי יש לחלק בין אמירה ברבים יחד (כתהילים) לבין אמירת כ"א בפ"ע אף שנמצאים ביחד בביהכ"נ.

1 ספר-המנהגים עמ' 30.

2 היום-יום ג' אייר. ספר-המנהגים עמ' 33 (כמנהג הספרדים, כמו ברוב ההפטרות כמ"ש בהגהות אדמו"ר מהורש"ב על הסיפור, בסיפור תורה אור ברוקלין תשמ"ז עמ' 488).

3 אינו חייב להיות ש"ץ דשחרית או דמוסף, כי-אם הש"ץ לעניין זה (בבית חיינו אמר זאת הגבאי והבעל-קורא הרה"ח ר' יוחנן גורדון ע"ה, ואחריו הבעל-קורא הרה"ח ר' מרדכי שוסטערמאן ע"ה - 'למען ידעו... בנים יוולדו' עמ' 137).

4 ורק אם הוא זקן וקשה לו להחזיקו משד-זמן, יתן לאחר להחזיקו (המקורות נסמנו ב'בירור' בנושא שנדפס ב'התקשרות' גיליון תצו עמ' 17, עיי"ש).

5 שמו של החודש נכתב בשני יודי"ן - אייר, דווקא. ובפרט על-פי המבואר, שאייר הוא "חודש שנולדו בו זיוותני עולם", הוא ראשי תיבות סוד המרכבה שלימה - אברהם, יצחק, יעקב, רחל (נחלת-שבעה ס"ז. מאורי-אור בערכו) - אג"ק כרך טו עמ' קלו.

שיר-של-יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום. הוצאת ס"ת. קוראים לארבעה עולים בפרשת התמיד וקרבת שבת וראש-חודש בפרשת פינחס. חצי קדיש. הגבהה וגלילה. אשרי, ובא לציון (הש"ץ) אינו מסיימו בקול רם). יהללו. הכנסת ספר-תורה. חליצת תפילין דרש". הנחת תפילין דרבננתם. ג' פרשיות דקריאת-שמע, ופרשיות 'קדש' 'זהה כי יביאך'. שש זכירות. חליצתן. אמירת איזה מזמור (עכ"פ הש"ץ יסיימו בקול), קדיש. תפילת מוסף.

* "דבר נכון ביותר, שבכל ראש-חודש (מדי חודש בחדשו) יתאספו יהודים יחד בכל מקום ומקום, בכל קהילה ובית-הכנסת, לעשות התוועדות, לדבר דברי תורה, לאמור 'לחיים', 'לחיים ולברכה', לברך איש את רעהו בכל הברכות הטובות, ולקבל יחד החלטות טובות בענייני תורה ומצוות, ומתוך שמהו טוב לבב, התוועדות של שמחה, וכפסק-דין הרמ"א 'טוב לב משתה תמיד'.

"וכדאי לקשר את ההתוועדות והשיעור-תורה ברכים (כימי החול) גם עם נתינת הצדקה, שיש לה סגולה מיוחדת שגדולה צדקה שמקרכת את הגאולה"¹².

* צוואת ר' יהודה החסיד, שלא ליטול ציפורניים בראש-חודש¹³.

נוחלין שהביא הברכייסוף סו"ס רצה, וכ"כ העולת שבת סי' רעג - ראה הדעות בזה בשו"ת יחוה-דעת ח"ו סי' כה, ובמילואים ל'סדור רבנו הזקן עם ציונים והערות' עמ' תשל ציין גם לקצות-השלחן סי' לו בבדה"ש ס"ק כג. ומעשה רב. והסברא לכאורה היא, כיוון שבענייניו הוא מאמת גם את ברכת-רשלו) וא"כ גם כשכמה אנשים עושים קידוש, ושמע אחד מהם את חבירו שסיים את הברכה לפני שתייטר-שלו, יענה אמן. גם הרב אליהו שיחי' לנדא מסר בשם אביו הרב יעקב ז"ל שבמצבים כיו"ב בבית רבנו ברוסטוב בשעתו נהגו בני-הבית לענות אמן. ולפ"ז אולי הפי' 'אריינכאפן' (ב'התקשרות' גיליון שלח עמ' 18 הוצע, שהכוונה לברך לפני ברכת הש"ץ כדי שלא לעבור להדיא על דברי אדמוה"ז ולברך בעצמו אחריו) הוא גם - לגמור מהר ולענות אמן על ברכת הש"ץ. וע"פ.

(12) משיחת ש"פ קורח, אדר"ח תמוז תשנ"ג סי"ג - סה"ש תשנ"ג עמ' 539, ובלה"ק 'התוועדות' תשנ"ג עמ' 383. לע"ע לא מצאתי במקום נוסף בדברי הרבי על הוספה בצדקה בר"ח עצמו. בסי' מנהגי ר"ח-חב"ד עמ' עז בשוה"ג ציין בזה לשיחת ש"פ משפטים תש"נ, ולא מצאתי שם. וראה כף-החיים סי' תיט סוס"ק ז.

(13) קצות-השלחן סי' עג בבדי-השלחן ס"ק ד, צוואת ריה"ח

בסידורו) באה בהמשך לתפילת מנחה, שעניינה אינו לימוד, וכלשון הידוע "אני מתפלל לדעת זה התינוק", ולכן גם היא אינה בגדר לימוד כל-כך. אך כדאי ונכון ביותר שכל אחד ואחד יקבל על עצמו, שנוסף לאמירת פרקי-אבות בכל שבת משבתות הקיץ, יוסיף וילמד בעיון משנה אחת (לכל הפחות) עם הפירושים דמפרשי המשנה, כל אחד לפי ערכו¹⁰.

יום רביעי

ל' בניסן, א' דראש-חודש אייר

[רכים ממנהגי ערב ראש-חודש וראש-חודש ומקורותיהם, רוכזו בגיליונות קודמים].

כליל ראש-חודש אין מפסיקים להכריז 'יעלה ויבוא' לפני שמונה-עשרה בדיבור, אבל טופחים על השולחן וכדומה כדי להזכיר זאת לציבור.

שחרית: 'יעלה ויבוא'. חצי הלל¹¹. קדיש תתקבל.

(10) ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 596, 664. הובא ב'שערי המועדים' ספירת-העומר, סי' לו. וראה גם 'תורת-מנחם - התוועדות' תשי"א ח"ב ס"ע 62 שכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אמר לרבי **ללמוד** או **לומר** פרקי אבות בש"ס ויילנא [כנראה רק בגלל המפרשים, כי יש כמה שינויים בנוסח אדמוה"ז בפרקי אבות שבסידור המנוסחאות האחרים, ו"חייב אדם לומר בלשון רבו" - לקוטי-שיחות, ח"ך, ו' עמ' 301, ועד"ז בשער הכולל פ"ל ס"ג. וכמדומני שלא מצאתי לע"ע נעתק ב'ביאורים לפרקי אבות'] "אבל לא באריכות". וכן מסופר ב'רשימות' חוברת קמג עמ' 10, שהורה כן ב"ק אדמו"ר מהורש"ב לאדמו"ר מהוריי"צ. ושם בחוברת ה' עמ' 28 מסופר שאדמו"ר מהורש"ב היה **לומד** פרקי אבות בשבתות הקיץ - לפעמים ב' וג' משניות בכל שבת, **ולכן** נמשך **אצלו** לימוד זה כל הקיץ (ראה 'אוצר' עמ' רמה. ועיי"ש בנושא זה ממקורות נוספים, וכן תיווך מסויים בין זה להאמור בחוברת קפב עמ' 20 שבכלל "למדו פרק" כל שבתות הקיץ).

(11) בעבר הובא פעמים רבות מה שסיפר הרבי (שיחות קודש תשמ"א ח"ד ס"ע 322, בלתי מוגה) ש"חסידים נהגו 'אריינכאפן' (=לחטוף) ולומר את הברכה בעצמם בחשאי" [ולמרות שאין לראות בזה **הוראה**, הרי כו"כ דברים סיפר הרבי באופן כזה כדי **שחסידי** יאמצו זאת, ובפרט כאן שלא ידוע כלל על מנהג כזה **בעבר** בין **חסידי**]. והנה בגיליון תקנ"ג עמ' 18 הובא (לאחרונה) שהמברך בעצמו לא יענה אמן אחר ברכת הש"ץ לפני התחלת ההלל (ע"פ שו"ע אדמו"ר הזקן סי' נט סו"ס ד), עיי"ש. אמנם בוודאו מקריאת המגילה מכמה שנים ברור שהרבי היה מברך בעצמו וממתין לענות אמן על ברכת הקורא לפני התחלת הקריאה (וזה כדעת הגהת יש

יום שישי
ב' באייר

* מי שטרם בירך את 'ברכת האילנות', יזדרז לברכה היום¹⁴.

"תפארת שבתפארת", יום הולדת את כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, בשנת תקצ"ד¹⁵.

יום חמישי

א' באייר, ב' דראש-חודש

דיני ומנהגי ראש-חודש, כדאתמול.

15) תולדות חייו ב'ספר התולדות - אדמו"ר מוהר"ש' לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (בהוצאת קה"ת, ברוקלין תש"ז, תשנ"ז) ובפירוט נוסף, בספר בשם זה של הרה"ח רא"ח שיל גליצנשטיין, בהוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשל"ו. וראה ברשימות' חוב' קמ עמ' 8. קפז עמ' 17.

אות מח. וראה בס' מנהגי ר"ח-חב"ד פי"א הע' 2, ובס' קיצור הלכות משו"ע אדמוה"ז ב'מילואים לסי' רס"רסב (עמ' נד).
14) כיוון שהרבי (ב'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"א סי' קיד) מדייק מלשון 'סדר ברכת הנהנין' לאדה"ז (פי"ג סי"ד) שרק בימי ניסן יכולים לברך.

לזכות
אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעיה ע"ה דייטש